

Rapport om grovfoderproduktion i 2018-2022 hos I/S Lille Djernæs

Opgørelsesperioden er er 2018-2022.

Igennem disse år har I/S Lille Djernæs drevet i gennemsnit 289 ha plus minus 7 ha. Der er en god arrondering ca. max 3 km fra ejendommen.

Der byttes en del rundt med arealer, med en lokal øko svineproducent. Jordtypen svinger fra en jb. 2 til en jb. 6. Største delen af jorden er en jb. 4

For at sikre en god grovfoderforsyning, til de i gennemsnit 224 køer plus opdræt, er der i gennemsnit 77 % med grovfoder afgrøder. Der er fokus på såvel højt udbytte som god kvalitet af græsensilagen. Der satses på 5 slæt om året i kløvergræsset til slæt.

Der er 62 ha omkring ejendommen som køerne ligger beslag på, til afgræsning. Der bliver malket med robotter. Her er sædskiftet begrænset til grønkorn med udlæg af rajgræs eller kløvergræs, der fortrinsvis bliver brugt til afgræsning. Til afgræsning bruges der en blanding der ligner blanding 21.

Det er resterende grovfoder er kløvergræs til slæt. Enten udlagt i ren bestand om efteråret eller i ærtehelsæd. Kløvergræsset ligger i ca. 2 – 3 år enkelte 4 år. Det er en hjemme blanding der ligner blanding 45. I de senere år nok mere blanding 42.

Opnåede udbytter 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Helsæd ærter efterslæt FE/ha	3059		6785 *	8602	8445
Kløvergræs FE/ha	6545	7479	7591	7890	5098 **
Kløvergræs udlagt i ren bestand FE/ha	5500	6513		6486	

- Grønhavre/hvede med udlæg ** 24,89 ha kun 3 slæt 33,34 ha kun 4 slæt

2018 og 2022 har været tørre år dette kan ses på udbytterne i slæt græsmarkerne.

De høje udbytter i helsædsærter 2021 og 2022 skyldes nok at det er på til forpagtet jord hvor der ikke har været ærter i mange år.

Det lave udbytte i slæt græs 2022 skyldes at der er et par forpagtninger der ophørte. Og man tog kun 3 slæt på 24,89 ha og 4 slæt på 33,34 ha

Afgræsningsmarkerne er undladt i denne udbytteopgørelse.

Gødskning

Der tilføres typisk 3 gange gylle pr sæson til slæt græsmarkerne. Der køres første gang føret tillader det gerne omkring 1. marts og dernæst efter 1. slæt og efter 4. slæt. De sidste par år er der en aftale med Greenlab Skive, hvor der er afsat den produceret dybstrøelse. Og modtaget afgasse gylle retur.

Fremstillingspris

Sædskiftegræs til slæt (Kr pr. ha)

Høstår	2016	2017	2018	2019	2020	Gns
Ha	92,76	96,19	84,05	133,22	117,14	104,67
Hovedprodukt, udb./ha	6.412,4 FEN	7.493,9 FEN	6.219 FEN	6.964,3 FEN	7.591,1 FEN	
Hovedprodukt, kr/enh.		1,48	1,49	1,51	1,4	
Halm, udb./ha						
Grønmasse, ts	8,685 ton	10,058 ton	7,518 ton	8,85 ton	9,492 ton	
Bruttoudbytte		11.100	9.266	10.516	10.628	8.584
Udsæd	226	501	650	705		416
Handelsgødning		244	193			76
Husdyrgødning		301	0			55
Ukrudt						
Sygdomme						
Skadedyr						
Øvrige kemikalier						
Andet		3.459	1.852	2.466	2.493	2.119
Stykomkostninger	226	4.506	2.695	3.171	2.493	2.666
Dækningsbidrag	-226	6.594	6.571	7.345	8.135	5.918
Intern maskinleje	130	335	352	615		298
Maskinstation		6.014	5.749	5.397	5.426	4.617
Resultat efter maskinomk.	-356	245	471	1.334	2.709	1.003
Omkost. pr udbytteenh.						
Stykomkostning	0,04 kr	0,6 kr	0,43 kr	0,46 kr	0,33 kr	
inkl. maskiner	0,06 kr	0,65 kr	0,49 kr	0,54 kr	0,33 kr	

Vi skal se bort fra 2016 og 2017

Gennemsnitsprisen for 2018, 2019 og 2020 er 1,46 kr. pr. fe

I 2021 og 2022 er fremstillingsprisen opgjort i Cropmanager

Hermed fremstillingsprisen på mark niveau 2021

				styk	maskine		jordleje		tilskud	
Helsæd, ært (økol.) 62-0	UDFYLDT	106 øre	8685 FEN pr. ha	1874	5108	0	5000	0	2770	9212
Helsæd, ært (økol.) 63-0	UDFYLDT	104 øre	8862 FEN pr. ha	1874	5108	0	5000	0	2770	9212
Helsæd, ært (økol.) 64-0	UDFYLDT	112 øre	8190 FEN pr. ha	1874	5108	0	5000	0	2770	9212
Kl.græs, a. 31-50 (økol.) 1-0	UDFYLDT	79 øre	6500 FEN pr. ha	616	2291	0	5000	0	2770	5137
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 22-0	UDFYLDT	135 øre	7211 FEN pr. ha	1078	6605	-165	5000	0	2770	9748
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 41-0	UDFYLDT	145 øre	6714 FEN pr. ha	1078	6605	-165	5000	0	2770	9748
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 43-1	UDFYLDT	129 øre	7673 FEN pr. ha	1078	6605	-15	5000	0	2770	9898
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 44-0	UDFYLDT	151 øre	6570 FEN pr. ha	1078	6605	-15	5000	0	2770	9898
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 44-1	UDFYLDT	142 øre	7798 FEN pr. ha	1078	6605	1183	5000	0	2770	11096
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 44-2	UDFYLDT	123 øre	8277 FEN pr. ha	1078	6605	285	5000	0	2770	10198
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 48-1	UDFYLDT	144 øre	7090 FEN pr. ha	1078	6605	285	5000	0	2770	10198
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 58-0	UDFYLDT	99 øre	10013 FEN pr. ha	1078	6605	-15	5000	0	2770	9898
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 58-2	UDFYLDT	132 øre	8381 FEN pr. ha	1078	6605	1183	5000	0	2770	11096
Kl.græs, s. u.50%kl. udl.eft.å 54-0	UDFYLDT	144 øre	6845 FEN pr. ha	1078	6605	-34	5000	0	2770	9879
Kl.græs, s. u.50%kl. udl.eft.å 54-1	UDFYLDT	155 øre	6360 FEN pr. ha	1078	6605	-34	5000	0	2770	9879
Kl.græs, s. u.50%kl. udl.eft.å 55-0	UDFYLDT	185 øre	5498 FEN pr. ha	1078	6605	264	5000	0	2770	10177

Det der påvirker fremstillingsprisen mest, er udbyttet. Lavt udbytte høj pris. Her er der korrigeret for anstand til marken fra Lille Djernæs

Fremstillingsprisen på mark niveau 2022

Helsæd, ært (økol.) 20-0	UDFYLDT	125 øre	7830 FEN pr. ha	2255	5528	-209	5000	0	2770	9804
Helsæd, ært (økol.) 45-0	UDFYLDT	113 øre	8993 FEN pr. ha	2255	5528	191	5000	0	2770	10204
Helsæd, ært (økol.) 65-0	UDFYLDT	119 øre	8426 FEN pr. ha	2255	5528	-9	5000	0	2770	10004
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 14-0	UDFYLDT	116 øre	8509 FEN pr. ha	1096	6605	-36	5000	0	2770	9895
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 22-0	UDFYLDT	193 øre	4926 FEN pr. ha	1096	6605	-433	5000	0	2770	9498
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 41-0	UDFYLDT	211 øre	4637 FEN pr. ha	1096	6605	-133	5000	0	2770	9798
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 44-1	UDFYLDT	212 øre	5234 FEN pr. ha	1096	6605	1155	5000	0	2770	11086
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 44-2	UDFYLDT	170 øre	6070 FEN pr. ha	1096	6605	414	5000	0	2770	10345
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 48-1	UDFYLDT	232 øre	4400 FEN pr. ha	1096	6605	264	5000	0	2770	10195
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 54-0	UDFYLDT	144 øre	5141 FEN pr. ha	877	5284	17	4000	0	2770	7408
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 54-1	UDFYLDT	150 øre	4937 FEN pr. ha	877	5284	17	4000	0	2770	7408
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 55-0	UDFYLDT	233 øre	3352 FEN pr. ha	877	5284	414	4000	0	2770	7805
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 58-0	UDFYLDT	95 øre	5140 FEN pr. ha	658	3963	17	3000	0	2770	4868
Kl.græs, s. 31-50 (økol.) 58-2	UDFYLDT	134 øre	4381 FEN pr. ha	658	3963	1005	3000	0	2770	5856

Her i det tørre år 2022 er prisen blevet meget høj, på grund af det lave udbytte. Mark nr. 41-0, 22-0 og 48-1 er 4 års marker hvilket også har på virket udbytte negativt. Mark 55-0 er den mark der er mest sandet.

Helsædsærterne har givet et godt udbytte både i 2021 og 2022 hvilket giver en lav pris. Men det er også næsten jomfruelig ærte jord.

Cap 2023-2027

Der skal fra 2023 brak lægges 4 % af omlægningsarealerne. Det svarer til ca. 11 ha af arealet på ejendommen. Der er 1500 kr. i tilskud pr. ha til græsmarker der ligger mere end 2 år.

Hvis vi ser på hvad 3 års markerne har givet i forhold til 1. og 2. års marker, er tendensen at udbyttet falder ca. 10 % om året. Det betyder at det ikke kan svare sig at satse på mere end tre år med græs. Hvis de skal ligge mere end tre år for at opnå ekstra tilskud, vil det gå udover jeres sædskifte. Og man vil ikke kunne udnytte den gode forfrugt der er efter kløvergræs.

Med den markplan der er lagt for 2023, er grovfoderforsyningen i underkanten. Der er sået vikke i det efterårs udlagte kløvergræs for at øge selv forsyningen med protein.

Der er kan evt. bruges svovlprodukter til første slæt og nitrifikationshæmmere i gyllen for at evt. øge udbytterne i græsmarkerne.

Hvis de tørre sommere forsætter skal man evt. til at have majs med i sædskiftet.

Projektbidrag:

- Fokus på udbytte og kvalitet er med til at opretholde/forbedre dyrkningen
- Tilsyneladende kan græsmarker blive liggende 3-4 år uden det går nævneværdigt ud over udbyttet.
- Mulighed for præcis beregning af fodertab/spild
- Giver gode forudsætninger for præcis grovfoderproduktion i forhold til behov.
- Giver gode budgetforudsætninger når både stykomkostninger, maskinomkostninger og udbytter kan forudsiges ret præcist.
- Beregne produktionspris pr FE på markniveau. I det oprindelige idegrundlag, skulle dette være en hjælp til at kunne dyrke de mest optimale afgrøder på de rigtige marker. Dette er dog ikke så let at bruge, når vi helst skal have et sædskifte hvor både EU regler om afgrøderotation og faglige hensyn skal tages.
- Opgørelse af produktionspris på markniveau er mest brugbart ved beslutning om fornyelse af eventuel forpagtningskontrakt og prisen på denne.
- Nøjagtige tal giver gode forudsætninger ved køb eller forpagtning af nyt jord.

Fremtiden

- Der efterlyses stadig mere præcise måleinstrumenter til opgørelse af udbytte og andre relevante data.
- Der efterlyses mere enkelthed i brugen af systemerne – brugen bør automatiseres i videst mulig omfang, så der ikke er udfordringer med forskellige piloter på snitterne.
- Det bør være muligt for piloten at skrive kommentarer til hver mark. F.eks *"manglende plantebestand"*, *"krondyrskade"* *"knækkede majs"*, *"Areal vandlidende"* *"manglende kløver"* eller andet.
- Som for vinterhvede ville det være rart med en database hvor udbytter kunne sammenlignes med tilsvarende marker.
- Mere enkelt tilknytning af analyse til de enkelte udbytter (eller er dette overflødig fremadrettet?)
- Udbyttekort sammenholdes med satellitbilleder – kan der drages konklusioner af dette. F.eks kløverandel sammenholdes med udbytte. Hvor nøjagtigt kan udbyttet forudsiges via satellit.
- Kan satellitbilleder anvendes til fastsættelse af det optimale høsttidspunkt i græs og majs?

På trods af mangler er systemet en stor hjælp til at få fokus på udbytter og kvalitet i grovfoderproduktionen. Det skærper landmandens – og konsulentens – nysgerrighed at der er udbytteforskelle som ikke umiddelbart kun er bundet til placering og bonitet af arealet.

Udbyttemonitoring vil alt andet lige, bidrage til at bedste praksis udbredes til øvrige marker, således at der hvert år optimeres efter bedste praksis fra det forgangne år.